

УДК 37.012:[378.147:37.011.3-051]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.3.7>**М. О. ЧУВАСОВ***доктор філософії, докторант,**Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка,**м. Кропивницький, Україна**Електронна пошта: mochuvasov@gmail.com**<http://orcid.org/0000-0002-2024-9095>***РОЛЬ ДІАГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДВИЩЕННІ ПРОДУКТИВНОСТІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ**

У статті розкривається роль діагностичної діяльності в системі професійної підготовки як важливої ланки відстеження й оцінювання продуктивності досягнутих результатів у професійному становленні майбутніх педагогів і ефективності навчання в умовах університетської освіти. Увага дослідників акцентується в основному на дослідженні таких явищ, як дидактична та педагогічна діагностика, педагогічний моніторинг, контроль, оцінювання, корекція результатів. Наголошено, що діагностична діяльність – це процес збору даних й вимір ступеня їх об'єктивності за допомогою діагностичних технологій, процедур, технічного інструментарію та облік діагностичної інформації про індивідуальні можливості, здібності, якості особистості, які є основою стратегії професійного розвитку студентів. Спрямованість діагностичної діяльності на збір й вимір інформації, необхідної для реалізації стратегії дій в цілепокладанні, оновленні даних, систематизації їх, моніторингу, контролю, аналізу й оцінюванні. Проаналізовано сутність, вимоги та чинники, характеристики продуктивності діагностичної діяльності. Мета діагностичної діяльності – готовність студентів до самоаналізу, корекції траєкторії власного професійного розвитку. Вона передбачає збір даних й вимір об'єктивності необхідної інформації для встановлення критеріїв аналізу й оцінки педагогічних ситуацій, виявлення зони пошуку оптимальних рішень, керування діями студентів й корекції власних дій при необхідності, ступеня продуктивності професійної підготовки й характеру впливу педагогічної взаємодії на професійне зростання студентів. Продуктивність діагностичної діяльності обумовлюється вимогами до неї. Серед них особливо значущі: об'єктивність, валідність, надійність, систематичність, облік особливостей об'єкта діагностики та умов її проведення, спрямованість на студентоцентризм.

Ключові слова: професійна підготовка, діагностична діяльність, майбутні педагоги.

Постановка проблеми. Реалізація Концепції Нової Української школи, забезпечення якості освіти зумовлює пошук шляхів подальшої оптимізації вищої освіти, підвищення її ефективності в модернізації сучасного суспільства і збагаченні людського капіталу. Сучасна університетська освіта покликана готувати конкурентоспроможних фахівців, здатних до творчої, інноваційної діяльності. Ускладнення завдань, які стоять перед системою університетської освіти в плані підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів, актуалізують пошук ресурсних можливостей підвищення продуктивності професійної підготовки і виявлення засобів об'єктивного оцінювання якості підготовленості майбутніх педагогів до творчості та педагогічної майстерності у сфері педагогічної праці. Особливої актуальності набуває процес діагностичної діяльності в системі професійної підготовки як важливої ланки відстеження й оцінювання продуктивності досягну-

тих результатів у професійному становленні майбутніх педагогів і ефективності навчання в умовах університетської освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі теоретично обґрунтовані особливості педагогічної діагностики (П. Блоцький, О. Залужний, Г. Костюк, А. Біне, Ч. Спірмен, З. Стоунс та ін.); конкретизовані діагностичні аспекти виховного процесу (А. Белкін, Н. Монахов, М. Шилова та ін.). Сутність педагогічної діагностики, її значення в освітньому процесі, завдання, використання її різних форм і методів, основні вимоги до педагогічної діагностики розглядали багато вчених (Б. Бітінас, Б. Кобзар, Дж. Клауср, І. Підласий та ін.). Поняття «діагностика» трактується як перевірка результатів навчання, збір, аналіз, інтерпретацію різних даних задля виявлення стану і прогнозування динаміки розвитку освітніх процесів (В.Галузяк, І.Холковська, К.Інгенкамп), як прояснення всіх обставин

протікання освітнього процесу, точне визнання його результатів (Н. Георгян, Т. Садова); як виявлення перебігів і результатів навчання, сформованість умінь студентів (С. Гончаренко, В. Євдокимов, О. Пехота, І. Прокопенко, С. Сисоєва).

Мета статті – дослідити роль діагностичної діяльності в підвищенні продуктивності професійної діяльності майбутніх педагогів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Професійна підготовка, на думку Г. Троцько, – це система, яка характеризується взаємозв'язком і взаємодією структурних і функціональних компонентів, сукупність яких визначає особливість, своєрідність, що забезпечує формування особистості студента відповідно до поставленої мети вийти на якісно новий рівень готовності студентів до професійної діяльності [Троцько : 23].

Професійна підготовка як динамічний, систематизований процес трансляції та засвоєння знань, формування практичних умінь і навичок потребує глибокого і всебічного аналізу. Предмету осмислення підлягають не лише мета, завдання, зміст підготовки педагогічних кадрів, але й пошук нових підходів до цілеспрямованої організації діагностичної діяльності, виявлення її ресурсів, що забезпечують об'єктивний вимір результативності освітнього процесу вищої школи в професійному становленні студентів. Серед багатьох причин, що перешкоджають ефективному розв'язанню проблеми якісної підготовки педагогічних кадрів, можна виділити недооцінку діагностичного компонента професійної підготовки, що ґрунтується на раціональній основі діагностики її продуктивності в професійному становленні майбутніх педагогів. Однобічність професійної підготовки, призводить до того, що замість цілісного професійно-педагогічного досвіду майбутні спеціалісти засвоюють лише «знанневий» компонент, який складає лише частину їх професіоналізму.

Більш актуальним стає уміння здійснювати не тільки пошук необхідної інформації, керувати її потоками та використовувати її для розв'язування професійних завдань, а й діагностувати її вплив на професійне зростання майбутніх педагогів. «Знанневий» підхід гальмує перехід до професійної підготовки як системи, як процесу мислення, дії та розвитку

здібностей майбутнього педагога-професіонала, здатного до використання діагностичного інструментарію в оцінці якості освітнього процесу і його ресурсів в розвитку й об'єктивному вимірі динаміки професійного зростання студентів. Сьогодні потрібен педагог, який не буде знаходитися в полоні інструкцій, педагогічних рецептів, жорстких методичних рекомендацій, а буде спроможний будувати не тільки свою професійну, але й діагностичну діяльність відповідно до власного творчого, проектно-конструктивного і духовно-морального досвіду.

У практиці організації професійної підготовки увага в основному акцентується на педагогічному моніторингу і контролі. Педагогічний моніторинг трактується як система добору, обробки, аналізу зберігання інформації про функціонування і розвиток педагогічних систем у конкретному напрямі для постійного відстеження її стану, видозмін, корекцій та прогнозування і проектування подальшого розвитку.

Педагогічний контроль тлумачать як цілеспрямоване, планомірне спостереження та фіксацію вербальних і практичних дій здобувачів освіти задля визначення рівня набутого ними соціального досвіду, опанованого програмного матеріалу у вигляді знань, умінь, компетенцій та формування особистісних професійних рис (Н. Георгян, К. Інгенкамп, І. Підласий, Т. Садова, В. Ягупов та ін.). У педагогічній науці використовуються поняття: «контроль» як родове; «перевірка» – як процес контролю; «оцінка» – як кількісна фіксація виявленого рівня знань, умінь, навичок у балах (С. Вітвицька, В. Приходько, Н. Ревуцька та ін.).

Акцент зусиль професійної підготовки на розвиток особистісного потенціалу майбутнього фахівця в умовах університетської освіти обумовлює не тільки потребу в оновленні її змісту, методики й технології, моніторингу і контролю, але й пошуку ресурсів об'єктивного виміру її впливу на професійне становлення майбутніх фахівців різних сфер діяльності особливо педагогічної.

В їх працях діагностика – це інструмент діагностичної діяльності, яка охоплює вимір результатів, ступеня сформованості навчальних умінь та навичок учнів. Діагностика, на їх думку, виявляє результати у зв'язку зі шляхами, способами їх визначення, наголошують

на тенденціях й динаміки формування продуктів освітнього процесу. О. Матвеева трактує поняття «дидактична діагностика» як діагностику навченості (знання, уміння, навички, сформованість загальних і спеціальних професійних умінь, способів когнітивної діяльності) [Матвеева]. І. Підласий дидактичну діагностику розглядає як своєчасно виявлення, оцінювання та аналіз перебігу навчального процесу з огляду на його продуктивність; діагностування навченості – це виявлення наслідків досягнутих результатів [Підласий].

Поряд з дидактичною діагностикою в науковій літературі зустрічається поняття «педагогічна діагностика». К. Інгенкамп педагогічну діагностику трактує як процес у ході якого (із використання діагностичного інструментарію або без нього), дотримуючись наукових критеріїв якості, педагог стежить за учнями та проводить анкетування, обробляє дані спостережень й опитування і повідомляє одержані результати з метою описання поведінки, пояснення її мотивів чи передбачення поведінки в майбутньому [Інгенкамп : 55–58].

Т. Садова і Н. Георгян тлумачать діагностику «як систему технологій, засобів, процедур, методик і методів висвітлення обставин, умов і факторів функціонування педагогічних об'єктів, перебігу педагогічних процесів, встановлення їх ефективності та наслідків у зв'язку з заходами, що передбачаються або здійснюються» [Садова : 14].

Аналіз наукових робіт свідчить про різні підходи у тлумаченні діагностики, її сутності, різними авторами як систему процесу контролю й оцінки знань; контроль, оцінку і корекцію знань; як фактор самооцінки, оцінки та корекції. На думку Л. Левченко та О. Кривоноса діагностика є потужним резервом сучасного освітнього процесу, яка об'єднує усі його складові та є шляхом його розвитку та удосконалення [Левченко : 92].

Усі автори діагностику розглядають як теорію діяльності, що спрямована на визначення та розпізнання стану об'єктів (суб'єктів) освітнього процесу з метою забезпечення його продуктивності. Сутність її полягає в визначенні змін, що відбуваються при досягненні результатів навчання та відповідно, формування готовності до діяльності в наслідок застосування

методів, прийомів або цілісної системи освітнього процесу. На жаль, у всіх тлумаченнях сутності діагностики не акцентується увага на її процесуальній стороні, діяльній основі, описовому характері діагностичних методів і процедур. Продуктивність діагностування більшою мірою залежить від того, як учасники цього процесу підготовлені до діагностичної діяльності.

Однак, проблема якості професійної підготовки майбутніх педагогів не можна розглядати як тільки теоретичні основи, на яких базується вимір результатів навчання і їх коригування. В цьому процесі значну роль відіграє трактування педагогічної діагностики з позицій діяльності, послідовності виконання операцій відповідно до її мети та завдань, які стоять перед нею. При цьому важливо говорити про діагностичні функції педагогів, продуктивність яких обумовлюється діагностичною грамотністю не тільки в вимірі ефективності організації професійної підготовки, а й посилення уваги до вивчення індивідуальних можливостей і здібностей, виявлення пізнавальних інтересів і потреб студентів, перспектив їх особистісного розвитку, передбачення труднощів у навчанні. В сучасній вищому педагогічному навчальному закладі відсутня система діагностичної роботи, що негативно впливає на якість освіти та продуктивність професійного становлення її учасників. Все це актуалізує діагностичну функцію педагогів в освітньому процесі. На жаль, формуванню діагностичних функцій педагога не приділяється належної уваги в системі професійної підготовки майбутніх педагогів в умовах університету. Сьогодні необхідна спеціальна, цілеспрямована робота по підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності.

Не випадково С. Мартиненко зазначає, що підготовка до діагностичної діяльності має свої особливості, цілі й завдання її визначатимуться відповідно результатам контролю та оцінювання якості як основних показників продуктивності педагогічного процесу [Мартиненко : 102].

Ми погоджуємося з Г. Цехмістровою, яка вважає, що для оцінки та продуктивності професійної діяльності мають бути встановлені критерії, еталони та стандарти освіти [Цехмістрова].

Значущість діагностування відмічав І. Підласий, тому що воно передбачає вивчення і пошуки

оптимальних шляхів підвищення продуктивності підготовки, її двох сторін: учіння і викладання – від початку педагогічного процесу до його завершення, від заданої мети до її досягнення [Підласий]. Дійсно, діагностування – це з'ясування умов і обставин, за яких протікає процес професійної підготовки, отримання чіткого уявлення про її стан, причини, які сприяють чи перешкоджають досягненню запланованих результатів. Увага дослідників акцентується в основному на дослідженні таких явищ, як діагностика, моніторинг, контроль, оцінювання, корекція результатів. При цьому має місце недооцінка аналізу досягнутих результатів. Аналіз зібраних даних – це виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого розвитку результатів професійної підготовки в професійному розвитку майбутніх педагогів. На основі аналізу діагностичних даних проходить оцінювання навчальних досягнень студентів у сфері сформованості їхньої готовності до професійної праці. Оцінювання – це фіксація результатів професійної підготовки, продуктивності її впливу на професійне зростання студентів, кількісним показником яких є оцінний бал. Оцінювання розглядається як процес, що відбувається у ході професійної підготовки, і як оцінний бал, який фіксує підсумки аналізу досягнутих результатів. Всі ці процеси тісно взаємопов'язані між собою і представляють єдиний діяльнісний процес, який впливає на якість професійної підготовки студентів в закладах вищої освіти. Кожний з цих процесів має свою специфіку, функції, але тісно пов'язані між собою і ланками діяльності, яка об'єднує у своїй структурі: діагностування, моніторинг, контроль, аналіз, оцінювання, корекцію та облік діагностичних даних в освітньому процесі.

Е. Bauer, F. Fischer, J. Kiesewetter, D. Shaffer, M. Fisher, J. Zottmann, M. Sailer [9] аналізуючи діагностичну діяльність у медичній освіті та педагогічній підготовці, виявили, що майбутні лікарі та майбутні вчителі приділяють найбільшу увагу оцінюванню доказів. Крім того, студенти педагогічної освіти більше зосереджувалися на отриманні доказів, тоді як студенти медичної освіти приділяли більше уваги створенню гіпотез і висновкам.

Діагностична діяльність є важливою ланкою структури професійної діяльності. Вона безпосередньо пов'язана з професійною підготовкою

студентів як цілісною системою, побудованою на органічній єдності загального, особливого та індивідуального. Як загальне – діагностична діяльність є складовою професійно-педагогічної підготовки; як особливе – має свою специфіку, зумовлена закономірностями, особливостями освітнього процесу; як індивідуальне – відображає залежність професійної підготовки від своєчасного виміру та обліку зібраних даних в модернізації освітнього процесу і забезпеченні подальшого професійного зростання майбутніх педагогів в умовах університету.

Від того, наскільки майбутні педагоги підготовлені до цього виду діяльності, своєчасної діагностики та самодіагностики ефективності освітнього процесу залежить успіх їхнього професійного становлення. На жаль, в структурі професійної підготовки майбутніх педагогів цієї структурної ланки не поділяється уваги з боку викладачів і студентів. Слід зазначити, що діагностичний аспект в основному розглядається в науковій літературі лише в дослідницької та аналітичної діяльності.

Взаємодія і взаємозалежність професійної підготовки та діагностичної діяльності визначає збалансовану єдність якості професійного становлення майбутніх педагогів і продуктивності освітнього процесу, його позитивної динаміки в напрямі формування їх готовності до діагностичної діяльності, відповідність досягнутих результатів потребам й стандартам вищої освіти. Діагностичні дані впливають на характер, зміст, технологію підготовки студентів я важливого фактору їх професійного становлення. На думку С. Мартиненко, підготовка до діагностичної діяльності безпосередньо пов'язана з професійною підготовкою як цілісною системою, побудованою на органічній єдності загального (як складовою загальнопедагогічної підготовки), особливого (має свою специфіку, зумовлену особистостями навчального процесу) та індивідуального (відображає залежність підготовки від розвитку особистісних якостей і властивостей) [Мартиненко].

Систематична робота по підготовки студентів до діагностичної діяльності в освітньому процесі актуалізує необхідність реалізації таких напрямків:

– формування у майбутніх педагогів потреби та позитивного відношення до діагностичної діяльності в ході професійної підготовки;

– засвоєння теоретичних основ педагогічної діагностики, самодіагностики, конкретизація їх ролі у підвищенні продуктивності професійної підготовки в професійному зростанні особистості та виміру якості освітнього процесу;

– опанування методами діагностики та самодіагностики професійних інтересів, мотивів, здібностей, установок, виміру продуктивності професійного становлення в умовах університету.

Реалізація цих напрямків роботи обумовлює зростання ролі діагностичної діяльності та підготовки до неї майбутніх педагогів, теоретичного обґрунтування її сутності, змісту, функцій, технологій реалізації в педагогічній практиці.

Ми будемо виходити з того, що діагностична діяльність – це процес збору даних й вимір ступеня їх об'єктивності за допомогою діагностичних технологій, процедур, технічного інструментарію та облік діагностичної інформації про індивідуальні можливості, здібності, якості особистості, які є основою стратегії професійного розвитку студентів, при постановці мети, планування, структурування змісту, відбору методів освітнього процесу в умовах університетської освіти. Спрямованість діагностичної діяльності на збір й вимір інформації, необхідної для реалізації стратегії дій в цілепокладанні, оновленні даних, систематизації їх, моніторингу, контролю, аналізі й оцінюванні, позитивно впливає на формування готовності майбутніх педагогів до діагностики і самодіагностики власних досягнень, як важливої ланки педагогічного професіоналізму.

Мета діагностичної діяльності – готовність студентів до самоаналізу, корекції траєкторії власного професійного розвитку. Вона передбачає збір даних й вимір об'єктивності необхідної інформації для встановлення критеріїв аналізу й оцінки педагогічних ситуацій, виявлення зони пошуку оптимальних рішень, керування діями студентів й корекції власних дій при необхідності, ступеня продуктивності професійної підготовки й характеру впливу педагогічної взаємодії на професійне зростання студентів. Серед її завдань виділяють: діагностику якості освітнього процесу; ефективності засобів навчання й пізнавального процесу; ступеня сформованості навчальних дій, професійних знань, умінь, навичок, пізнавальних інтересів і потреб, характеру стилю та профе-

сійної позиції студентів, їх готовності до діагностичної діяльності й самодіагностики рівня професійного зростання в умовах університетської освіти; специфіки викладання, професійних якостей викладачів, рівня їх діагностичної грамотності, методики й технологій, інструментальних засобів, які використовуються для виміру продуктивності професійної підготовки студентів в професійному зростанні й прогнозування шляхів удосконалення професійної підготовки з метою виконання суспільного замовлення на підготовку творчого й конкурентоспроможного фахівця.

Діагностична діяльність спрямована на вимір якості знань, вмінь, навичок, розуміння сутності та ролі діагностики та самодіагностики в педагогічній роботі, виявлення рівня розвитку пізнавальних процесів, емоційної та вольової сфері, рис характеру, здатності орієнтуватися в навчальних ситуаціях, відношеннях між учасниками професійної підготовки та характеру спілкування. На основі зібраних даних виникає можливість грамотна впливати на психічний стан учасників освітнього процесу для їх професійного розвитку та опанування досвідом діагностичної діяльності.

Продуктивність діагностичної діяльності обумовлюється вимогами до неї. Серед них особливо значущі: об'єктивність, валідність, надійність, систематичність, облік особливостей об'єкта діагностики та умов її проведення, спрямованість на студентоцентризм. В. Бербец звертає увагу на принципи діагностичної діяльності: на виявлення чинників, які впливають на ефективність освітнього процесу як фактору професійного розвитку студентів, формування їх готовності до діагностичної та само діагностичної діяльності як важливого складника педагогічного професіоналізму [Бербец]. Діагностична діяльність доповнює концепт продуктивності професійної підготовки на рівнях своєчасного виміру ефективності засвоєння освітніх стандартів й навчальних досягнень студентів у власному професійному становленні. Діагностична діяльність як важливе джерело освітнього процесу позитивно впливає на досягнення запланованої мети, створює необхідну базу даних, що слугує основою вихідною позицією для визначення пріоритетних напрямків у реалізації прогнозованих цілей в підготовки конкурентоспроможних педагогічних кадрів.

Діагностична діяльність передбачає визначення чинників, які доповнюють професійну підготовку базу даних, до кількості найбільш значущих чинників зараховують:

- професійну компетентність викладача у сфері діагностичної діяльності, що дає можливість на основі бази даних будувати найбільш ефективну професійну підготовку майбутніх педагогів;

- сприйняття і розуміння викладача ролі педагогічної діагностики та самодіагностики в забезпеченні продуктивності освітнього процесу і професійного зростання студентів;

- опановування діагностичними технологіями, процедурами й діагностичним інструментарієм;

- здатність будувати освітній процес на основі обліку даних, які є результатом діагностики та самодіагностики стану освітнього процесу, професійного розвитку студентів та перспектив подальшого вдосконалення якості підготовки майбутніх педагогів.

Названі чинники є основою діагностичної діяльності як важливої ланки професійної підготовки, що забезпечують її продуктивність. Основними характеристиками продуктивності діагностичної діяльності є:

- своєчасно виявлення ступеня засвоєння систематичних професійних знань;

- ступеня розвитку властивостей і професійних якостей, які забезпечують успішність дій студентів у різних сферах педагогічної діяльності;

- рівнів готовності до творчої діяльності та ефективних практичних дій;

- характеру мотивації викладачів і студентів до професійної та діагностичної діяльності, бажання й потреби у використанні педагогічної діагностики та самодіагностики в практичній діяльності як інструментів об'єктивного відстеження та аналізу професійного зростання учасників освітнього процесу.

Розгляд діагностичної діяльності як важливої ланки професійної підготовки майбутніх педагогів обумовлює необхідність виконання вимог:

- оновлення змісту професійної підготовки шляхом доповнення її змісту теоретичними основами педагогічної діагностики та самодіагностики, практикумами про теоретичні основи діагностичної діяльності й тренінгами накопичення досвіду використання діагностичних технологій, процедур, інструментарію в освітньому процесі;

- посилення управлінського аспекту в діях викладачів при реалізації діагностичної діяльності як фактору накопичення необхідних даних для організації й вдосконалення освітнього процесу з метою забезпечення умов для професійного становлення майбутніх педагогів;

- проведення систематичного моніторингу, контролю, аналізу й оцінки даних діагностики та самодіагностики для подальшого вдосконалення освітнього процесу;

- використання різних форм, методів, діагностичного інструментарію, діагностичних технологій для накопичення об'єктивних даних про продуктивність професійної підготовки і її впливу на професійне зростання студентів в обраній сфері конкретної спеціальності;

- систематична діагностика і самодіагностика рівнів готовності викладачів й майбутніх педагогів до діагностичної діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, продуктивність професійної підготовки в професійному становленні студентів і формуванні їх готовності до використання в практичній роботі педагогічної діагностики залежить від того, як вони розуміють особливості, зміст, технології й технічний інструментарій діагностичної діяльності як засобів виміру ступеня зростання професіоналізму в педагогічній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бербец В. В. Методика діагностування навчальних досягнень учнів 5–9 класів на уроках трудового навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2005. 20 с.
2. Левченко Л. С, Кривонос О. Б. Педагогічна діагностика професійно-творчих умінь студентів як показник готовності спеціаліста до професійної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* : збірник наук. праць. Суми : Сум. ДПУ ім. А.С.Макаренка. 2015. Вип. 2. С. 91–97.
3. Мартиненко С. М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкових класів: теорія і практика : навч. метод. посіб. Київ : Сім кольорів. 2010. 262 с.
4. Матвеева О. О. Напрями педагогічної діагностики якості вищої музично-педагогічної освіти. *Open Academic Journals Index*. 2014. URL: <http://oajsi.net/articles/2014/1054-1415094911.pdf>
5. Підласий І. П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів. Київ : Освіта, 2002. 165 с.

6. Садова Т. А., Георгян Н. М. Діагностика навчально-пізнавальної діяльності студентів закладу вищої освіти : навч.-метод. посіб. Слов'янськ, 2019. 87 с.
7. Троцько Г. В. Теоретичні та методичні основи підготовки студентів до виховної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01, 13.00.04. Київ, 1997. 54 с.
8. Цехмістрова Г. С. Діагностика ефективності навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2002. 273 с.
9. E. Bauer, F. Fischer, J. Kiesewetter, D. Shaffer, M. Fisher, J. Zottmann, M. Sailer. Diagnostic Activities and Diagnostic Practices in Medical Education and Teacher Education: An Interdisciplinary Comparison. *BRIEF RESEARCH REPORT*. *Front. Psychol.*, 20 October 2020. Sec. Educational Psychology. Volume 11. 2020 | <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.562665>
10. Karlheinz Ingenkamp/Urban Lissmann. *Lehrbuch der Pädagogischen Diagnostik*. 2008. BeltzVerlag-WeinheimundBasel. Herstellung: Klaus Kaltenberg Umschlaggestaltung: Glas AG, Seeheim-Jugenheim e-book. 398 p.

REFERENCES

1. Berbets, V. V. (2005). *Metodyka diahnostuvannya navchalnykh dosiahneni uchniv 5–9 klasiv na urokakh trudovoho navchannya* [Methods of diagnosing the educational achievements of 5–9 grades students at Arts and Crafts lessons]. (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
2. Levchenko, L. S., & Krivonos, O. B. (2015). Pedagogichna diahnostryka profesiyno-tvorchykh umini studentiv yak pokaznyk hotovnosti spetsialista do profesiynoi diyalnosti [Pedagogical diagnostics of students' professional and creative skills as an indicator of a specialist's readiness for professional activity]. *Pedahohichni nauky : teoriya, istoriya, innovatsiini tehnolohii*, 2, 91–97. Sumy : DPU im. A. S. Makarenko [in Ukrainian].
3. Martynenko, S. M. (2010). *Osnovy diahnostrychnoi diyalnosti vchytelyia pochatkovykh klasiv; teoriya i praktyka* [Fundamentals of diagnostics of primary school teacher's activity: theory and practice: teaching methodology]. Kyiv : Sim kolioriv [in Ukrainian].
4. Matveeva, O. O. (2014). «Napriamy pedahohichnoyi diahnostryky yakosti vyshchoi muzychno-pedahohichnoyi osvity» [«Directions of pedagogical diagnostics of higher musical and pedagogical education quality»] *Open Academic Journals Index*. 2014. Retrieved from <http://oajsi.net/articles/2014/1054-1415094911.pdf> [in Ukrainian].
5. Pidlasiy, I. P. (2002). *Diahnostryka ta ekspertyza pedahohichnykh proektiv* [Diagnostics and expertise of pedagogical projects]. Kyiv : Osvita [in Ukrainian].
6. Sadova, T. A., & Heorgyan, N. M. (2019). *Diahnostryka navchalno-piznavalnoi diyalnosti studentiv zakladu vyshchoi osvity* [Diagnostics of educational and cognitive activity of students of higher educational institution]. Sloviyansk [in Ukrainian].
7. Trotsko, H. V. (1997). *Teoretychni ta metodychni osnovy pidhotovky studentiv do vykhovnoi diyalnosti u vyshchikh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodological foundations of preparing students for educational activities in higher educational institutions]. (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
8. Tshmistrova, H. S. (2002). *Diahnostryka efektyvnosti navchalnoho protsesu u vyshykh navchalnykh zakladakh osvity* [Diagnostics of the educational process effectiveness in higher educational institutions]. (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
9. Bauer, E., Fischer, F., Kiesewetter, J., Shaffer, D., Fisher, M., Zottmann, J., & Sailer, M. (2020). Diagnostic Activities and Diagnostic Practices in Medical Education and Teacher Education: An Interdisciplinary Comparison. [Brief research report] *Front. Psychol. Sec. Educational Psychology*. Vol. 11. (2020, Oct. 20). Retrieved from <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.562665> [in English].
10. Ingenkamp, K. & Lissmann, U. (2008). *Lehrbuch der Pädagogische Diagnostik*. [Textbook for pedagogical diagnostics]. BeltzVerlag Weinheimund Basel. Herstellung : Klaus Kaltenberg Umschlaggestaltung: Glas AG, Seeheim-Jugenheim [in German].

M. O. CHUVASOV

Doctor of Philosophy, Doctoral Student,

Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Kropyvnytskyi, Ukraine

E-mail: mochuvasov@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-2024-9095>

THE ROLE OF DIAGNOSTIC ACTIVITY IN THE ADVANCED PRODUCTIVITY OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF PERSONAL TEACHERS

The article reveals the role of diagnostic activity in the system of professional training as an important means of assessing the productivity of achieved results in the professional development of future teachers and the effectiveness and the beginning of university education in the minds. The respect of the investigators focuses mainly on the investigation of such phenomena as didactic and pedagogical diagnostics, pedagogical monitoring, control, evaluation, and correction of results. It is agreed that diagnostic activity is a process of data collection and the stage of their activity depends on other diagnostic technologies, procedures, technical instruments and the amount of diagnostic information and about individual abilities, aptitudes, and special features, which are the basis of the students' professional development strategy. Direct diagnostic activity on the collection of global information necessary for the implementation of strategy in targeted, updated data, systematization, monitoring, control, analysis and evaluation. The essence, the relevant officials, and the characteristics of the productivity of diagnostic activity have been analyzed. The meta diagnostic activity is the readiness of students for self-analysis, correction of the trajectory of their professional development. Vaughn conveys the collection of data and the objective information necessary to establish criteria for analyzing and assessing pedagogical situations, identifying areas for finding optimal solutions, and caring for students' actions and the correction of power actions if necessary, the level of productivity of professional training and the nature of the influx of pedagogical interaction in the professional growth of students. The productivity of diagnostic activity is determined by the benefits before it. Among them are particularly significant: objectivity, validity, reliability, systematic, the type of features of the object of diagnosis and the minds of its implementation, directive to student-centrism.

Key words: professional training, diagnostic activity, future teachers.